

ADVIES 18-2019

Betreft:

**Wegingsfactoren voor de indicatoren van de
barometers van de veiligheid van de
voedselketen (versie 2)**

(SciCom 2019/13 – eigen initiatief)

Wetenschappelijk advies goedgekeurd door het Wetenschappelijk Comité op 20 september 2019

Sleutelwoorden:

barometer, voedselveiligheid, diergezondheid, plantengezondheid, indicatoren, weging

Key terms:

barometer, food safety, animal health, plant health, indicators, weighting

Inhoud

Samenvatting	3
Summary	4
1. Referentietermen	5
1.1. <i>Vraagstelling</i>	5
1.2. <i>Methode</i>	5
2. Definities & Afkortingen	5
3. Inleiding	5
4. Bespreking	7
4.1. <i>Methode voor het bepalen van de wegingsfactoren van de indicatoren in de 3 barometers</i>	7
4.1.1. Methode voor weging van de indicatoren voor de barometer van de voedselveiligheid	8
4.1.2. Methode voor weging van de indicatoren van de barometer van de diergezondheid	8
4.1.3. Methode voor weging van de indicatoren van de barometer van de plantengezondheid	8
4.2. <i>Resultaten</i>	9
4.2.1. Wegingsfactoren van de indicatoren van de voedselveiligheidsbarometer	9
4.2.2. Wegingsfactoren van de indicatoren van de diergezondheidsbarometer	11
4.2.3. Wegingsfactoren van de indicatoren van de plantengezondheidsbarometer	12
5. Conclusie	13
Referenties	14
Leden van het Wetenschappelijk Comité	15
Belangenconflict	15
Dankbetuiging	15
Samenstelling van de werkgroep	16
Wettelijk kader	16
Disclaimer	16

Samenvatting

Advies 18-2019 van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het FAVV betreffende :

Wegingsfactoren voor de indicatoren van de barometers van de veiligheid van de voedselketen (versie 2)

Context & Referentietermen

De barometers voor de voedselveiligheid, voor de diergezondheid en voor de plantengezondheid werden in 2010 ontwikkeld als een hulpmiddel om zowel de consument als de sectoren van de voedselketen een duidelijk beeld te geven van de toestand en de evolutie van de veiligheid van de voedselketen in België. Het concept is gebaseerd op een set van indicatoren die toelaten om op jaarbasis de veiligheid van de voedselketen te meten (SciCom adviezen 28-2010, 09-2011 en 10-2011). De barometers worden berekend als het gemiddelde van de procentuele verschillen tussen de resultaten van de indicatoren voor twee opeenvolgende jaren. Bij deze berekening wordt rekening gehouden met het relatief belang van elke indicator voor respectievelijk de voedselveiligheid, de dieren- en de plantengezondheid (SciCom advies 11-2012).

Een uitgebreide evaluatie heeft geleid tot een nieuwe versie (versie 2) van de barometer van de voedselveiligheid (SciCom advies 06-2018), de barometer van de diergezondheid (SciCom advies 07-2018) en de barometer van de plantengezondheid (SciCom advies 09-2018). Zo werden nieuwe sets van 22 voedselveiligheids-, 15 diergezondheids- en 11 plantengezondheidsindicatoren geïdentificeerd. Vooralsnog werd in de nieuwe versie geen weging van de indicatoren doorgevoerd, zoals het geval was in de oorspronkelijke versie (versie 1) van de barometers, waardoor iedere indicator eenzelfde belang heeft in de berekening van het finale resultaat van de barometers.

Gelijkaardig als beschreven in SciCom advies 11-2012 (SciCom, 2012), heeft het Wetenschappelijk Comité verschillende belanghebbende personen of stakeholders bevraagd naar het belang dat zij aan de verschillende indicatoren toekennen voor de voedselveiligheid, de dieren- en de plantengezondheid. In dit advies worden de resultaten van deze bevraging weergegeven.

Methode

De wegingsfactoren voor de indicatoren van de 3 barometers (versie 2) werden berekend op basis van een uitgebreide consultatie van beleidsverantwoordelijken, experts en stakeholders van de voedselketen.

Conclusie

Het Wetenschappelijk Comité stelt voor om bij de uiteindelijke berekening van de barometers versie 2 de in dit advies weergegeven wegingsfactoren toe te passen teneinde rekening te houden met het relatieve belang van de indicatoren voor respectievelijk de voedselveiligheid, de diergezondheid en de plantengezondheid.

Summary

Opinion 18-2019 of the Scientific Committee established at the FASFC regarding:

Weight factors for the indicators of the food chain safety barometers (version 2)

Background & Terms of reference

The barometers for food safety, for animal health and for plant health were developed in 2010 as a tool to provide consumers as well as food chain sectors a clear picture of the state and change of the safety of the food chain in Belgium. The concept is based on a set of indicators that allow measuring the safety of the food chain on an annual basis (SciCom opinions 28-2010, 09-2011 en 10-2011).

The barometers are calculated as the average of the differences in terms of percentage between the results of the indicators for two successive years. This calculation takes into account the relative importance of each indicator for food safety, animal and plant health respectively (SciCom opinion 11-2012).

An extensive evaluation has resulted in a new version (version 2) of the food safety barometer (SciCom opinion 06-2018), the animal health barometer (SciCom opinion 07-2018) and the plant health barometer (SciCom opinion 08-2018). In this way new sets of 22 food safety, 15 animal health and 11 plant health indicators were identified. So far, no weighting of indicators has been carried out in the new version, as was the case in the original version (version 1) of the barometers, resulting in a similar importance of each indicator in the calculation of the final result of the barometers.

In the same way as described in SciCom opinion 11-2012 (SciCom, 2012), the Scientific Committee questioned several interested persons or stakeholders on the importance they attach to the various indicators for food safety, animal health and plant health. The results of this survey are presented in this opinion.

Method

The weighting factors for the indicators of the 3 barometers (version 2) were calculated based on an elaborated consultation of responsible policy actors, experts and stakeholders of the food chain.

Conclusion

The Scientific Committee proposes that the weighting factors given in the present opinion are applied in the final calculation of the barometers version 2 in order to account for the relative importance of the indicators for food safety, animal health and plant health respectively.

1. Referentietermen

1.1. Vraagstelling

Dit advies dat op eigen initiatief van het SciCom tot stand kwam, heeft tot doel de wegingsfactoren te bepalen voor een nieuwe set van indicatoren die gebruikt worden bij de berekening van een nieuwe versie van de barometers voor de veiligheid van de voedselketen (versie 2).

1.2. Methode

Via een bevraging van verschillende belanghebbende personen of stakeholders werd gepeild naar het gepercipieerde belang van de indicatoren voor de voedselveiligheid, diergezondheid en plantengezondheid (zie 4.1).

2. Definities & Afkortingen

ACS	Autocontrolesysteem
B2C	Business-to-consumer
CVTI	Collectieve voedseltoxi-infectie
DGI	Diergezondheidsindicator
FCM	'Food contact materials'; materialen en artikelen die bestemd zijn om met levensmiddelen in contact te komen
GIP	Grensinspectiepost
PGI	Plantengezondheidsindicator
PLASUR	Nationaal overlegplatform epidemiologische bewaking dierenziekten en zoönosen
PP	Primaire productie
STEC	Shiga-toxine producerende <i>E. coli</i>
VVI	Voedselveiligheidsindicator
WF	Wegingsfactor; geeft het relatieve belang weer dat door verschillende belanghebbenden gepercipieerd wordt, van de indicator binnen de set van indicatoren voor respectievelijk de voedselveiligheid, de dieren- en de plantengezondheid

Overwegende de besprekingen tijdens de plenaire zittingen van het Wetenschappelijk Comité van 26 april en 20 september 2019,

geeft het Wetenschappelijk Comité het volgend advies:

3. Inleiding

Het concept van de barometer van de veiligheid van de voedselketen werd ontwikkeld door het Wetenschappelijk Comité in 2010 naar aanleiding van een vraag vanwege het Raadgevend Comité en van de Gedelegeerd Bestuurder om een instrument te maken dat op een eenvoudige wijze de evolutie van de veiligheid van de voedselketen in België kan weergeven.

Omdat de voedselketen te maken heeft met alle mogelijke stadia die kunnen doorlopen worden van op het veld tot op het bord van de consument, werden drie afzonderlijke deelbarometers ontwikkeld; één voor de veiligheid van de levensmiddelen, één voor de algemene gezondheid van de nutsdierenpopulatie en één voor de fytosanitaire situatie van de plantaardige productie.

Het concept van de 3 barometers is beschreven in respectievelijk de adviezen 28-2010, 09-2011 en 10-2011 van het Wetenschappelijk Comité en is gebaseerd op een set van indicatoren die toelaten om op jaarbasis de veiligheid van de voedselketen te meten (SciCom, 2011 a & b, 2010).

Bij het ontwikkelen van de barometers is gebleken dat de begrippen “Voedselveiligheid”, “Dierengezondheid” en “Plantengezondheid” niet zeer precies en éénduidig kunnen gedefinieerd worden. Het belang van de diverse indicatoren voor voedselveiligheid, dierengezondheid en plantengezondheid in de respectievelijke barometers kunnen door verschillende belanghebbende personen of stakeholders anders gepercipieerd worden volgens hun plaats of verantwoordelijkheid in de voedselketen. Vandaar dat het Wetenschappelijk Comité in SciCom advies 11-2012 op basis van een bevraging van de stakeholders en de beleidsverantwoordelijken van de voedselketen wegingsfactoren heeft berekend die bij het uiteindelijke resultaat van de barometers van de voedselveiligheid, van de dierengezondheid en van de plantengezondheid (fytosanitaire situatie) in rekening gebracht worden (SciCom, 2012).

Het jaarlijkse resultaat van de barometers wordt berekend als het gemiddelde van de procentuele verschillen tussen de resultaten van de indicatoren voor twee opeenvolgende jaren waarbij aan de hand van de wegingsfactoren rekening wordt gehouden met het relatief belang van respectievelijk elke indicator voor de voedselveiligheid, de dieren- en de plantengezondheid (zie vgl. 1 en 2).

$$\text{Barometer jaar}_x = \frac{\sum_{i=1}^n \text{gewogen resultaat indicator}_i}{n} \quad (\text{vgl. 1.})$$

met

$$\text{gewogen resultaat indicator}_i = \left[\frac{\text{resultaat jaar}_x - \text{resultaat jaar}_{(x-1)}}{\text{resultaat jaar}_{(x-1)}} \right] \times 100\% \times \text{wegingsfactor}_i \quad (\text{vgl. 2.})$$

en

$$n = \text{aantal indicatoren}$$

Aangezien de barometers reeds verschillende jaren gebruikt worden, met aanvang van de metingen in 2007 (<http://www.favv.be/wetenschappelijkcomite/barometer/>), werd het concept van de barometers door het Wetenschappelijk Comité op wetenschappelijke basis geëvalueerd. Deze evaluatie resulteerde onder meer in een voorstel van een nieuwe set van indicatoren voor de barometer van de voedselveiligheid (SciCom advies 06-2018), van de dierengezondheid (SciCom advies 07-2018) en van de plantengezondheid (SciCom advies 08-2018) (SciCom, 2018 a, b & c).

Voor deze nieuwe sets van indicatoren werd in eerste instantie geen weging toegepast waardoor iedere indicator eenzelfde impact heeft op het finale resultaat van de barometers - versie 2. Gelijkaardig als beschreven in SciCom advies 11-2012 (SciCom, 2012), werden daarom verschillende belanghebbende personen of stakeholders bevraged naar het belang dat zij voor de voedselveiligheid, de dieren- en de plantengezondheid toekennen aan de verschillende indicatoren. In wat volgt, worden de resultaten van deze bevraging weergegeven.

4. Bespreking

4.1. Methode voor het bepalen van de wegingsfactoren van de indicatoren in de 3 barometers

Voor het bepalen van het relatieve belang van de indicatoren in de individuele barometers werden diverse beleidsverantwoordelijken, experts en stakeholders (betrokken partijen) van de voedselketen geraadpleegd om zich uit te spreken over de weging van de indicatoren in functie van hun gepercipieerd belang bij de berekening van het barometerresultaat. De keuze van de geraadpleegde personen werd gemaakt op basis van hun lidmaatschap van het Wetenschappelijk Comité (of zijn werkgroepen) of het Raadgevend Comité van het FAVV, hun verantwoordelijkheden binnen het FAVV en hun specifieke expertise in relatie tot het type barometer.

De raadpleging werd uitgevoerd door de Stafdirectie voor risicobeoordeling in samenwerking met het Wetenschappelijk Comité. De raadpleging gebeurde elektronisch waarbij aan de contactpersonen werd gevraagd een beperkte hoeveelheid (virtuele) jetons toe te kennen aan individuele indicatoren volgens de methode van Las Vegas (SciCom, 2012). Het aantal toe te kennen jetons werd beperkt om de deelnemers te verplichten een (uitgesproken) keuze te maken (cf. SciCom advies 11-2012; SciCom, 2012).

Een overzicht van de deelname aan de wegingsoefening wordt in Tabel 1 gegeven.

Tabel 1. Overzicht van de deelname aan de wegingsoefening

	Barometers voor de veiligheid van de voedselketen – versie 2								
	Voedselveiligheid			Dierengezondheid			Plantengezondheid		
	uitgenodigd	deelgenomen	proportie in de deelname	uitgenodigd	deelgenomen	proportie in de deelname	uitgenodigd	deelgenomen	proportie in de deelname
Risico-evaluatoren ¹	35	22	48 %	30	20	40 %	34	20	49 %
Stakeholders ²	82	16	35 %	142	22	44 %	94	15	36 %
Risicomangers ³	21	8	17 %	15	8	16 %	15	6	15 %
TOTAL	138	46		187	50		143	41	

¹ leden van het Wetenschappelijk Comité (SciCom) en van de werkgroepen van het SciCom, experts van de Stafdirectie voor Risicobeoordeling van het FAVV;

² leden van het Raadgevend Comité van het FAVV en betrokken personen (bv. PLASUR, het overlegplatform epidemiologische bewaking dierenziekten en zoönosen);

³ experts van het DG Controlebeleid, het DG Controle en het DG Laboratoria, en leden van het Directiecomité van het FAVV.

4.1.1. Methode voor weging van de indicatoren voor de barometer van de voedselveiligheid

Versie 2 van de barometer van de voedselveiligheid bestaat uit 22 indicatoren. De weging bestond eruit 15 jetons te verdelen over de 22 indicatoren. De oefening werd uitgevoerd door 46 personen bestaande uit:

- risico evaluatoren: leden van het Wetenschappelijk Comité (of zijn werkgroepen) (14) en de Stafdirectie voor risicobeoordeling van het FAVV (8),
- stakeholders: leden van het Raadgevend Comité waarin vertegenwoordigers zetelen van diverse sectoren (14) en van de overheid (2),
- risico managers van het FAVV (8).

De wegingsfactor van iedere voedselveiligheidsindicator (VVI) werd berekend uit de ontvangen antwoorden op basis van de formule:

$$\text{Wegingsfactor VVI} = (\text{gemiddelde VVI score}) \times 22 / 15$$

4.1.2. Methode voor weging van de indicatoren van de barometer van de diergezondheid

Versie 2 van de barometer van de diergezondheid bestaat uit 15 indicatoren. De weging bestond eruit 10 jetons te verdelen over 15 indicatoren. De oefening werd uitgevoerd door 50 personen bestaande uit:

- risico evaluatoren: leden van het Wetenschappelijk Comité (of zijn werkgroepen) (12) en van de Stafdirectie voor risicobeoordeling van het FAVV (8),
- stakeholders: leden van het Raadgevend Comité en leden van PLASUR (overlegplatform epidemiologische bewaking dierenziekten en zoönosen) (22),
- risico managers van het FAVV (8).

De wegingsfactor van iedere diergezondheidsindicator (DGI) werd berekend uit de ontvangen antwoorden op basis van de formule:

$$\text{Wegingsfactor DGI} = (\text{gemiddelde DGI score}) \times 15 / 10$$

4.1.3. Methode voor weging van de indicatoren van de barometer van de plantengezondheid

Versie 2 van de barometer van de plantengezondheid bestaat uit 11 indicatoren. De weging bestond eruit 7 jetons te verdelen over 13 indicatoren. De oefening werd uitgevoerd door 41 personen bestaande uit:

- risico evaluatoren: leden van het Wetenschappelijk Comité (of zijn werkgroepen) (12), van de Stafdirectie voor risicobeoordeling van het FAVV (8),
- stakeholders: leden van het Raadgevend Comité en vertegenwoordigers van de primaire plantaardige sector en van de overheid (15),
- risicomangers van het FAVV (6).

De wegingsfactor van iedere plantengezondheidsindicator (PGI) werd berekend uit de ontvangen antwoorden op basis van de formule:

$$\text{Wegingsfactor PGI} = (\text{gemiddelde PGI score}) \times 11 / 7$$

4.2. Resultaten

Op basis van de uitgebreide enquête bij diverse betrokken personen en stakeholders van de voedselketen stelt het Wetenschappelijk Comité voor de volgende weging van de indicatoren toe te passen bij de berekening van de barometers.

4.2.1. Wegingsfactoren van de indicatoren van de voedselveiligheidsbarometer

Tabel 2. Wegingsfactoren (WF) voor de individuele indicatoren van de voedselveiligheidsbarometer (versie 2)

Voedselveiligheidsindicator (VVI)	Omschrijving	WF	
Preventieve benadering			
VVI01	Autocontrolesystemen in de toeleveringssector voor de primaire productie	Het percentage inrichtingen in de toeleveringssector van de primaire productie (gebaseerd op de hoofdactiviteit van de geregistreerde inrichtingen) die een gevalideerd ACS voor al hun activiteiten hebben.	0,99
VVI02	Autocontrolesystemen in de primaire productiesector	Het percentage inrichtingen in de primaire productiesector (gebaseerd op de hoofdactiviteit van de geregistreerde inrichtingen) die een gevalideerd ACS voor al hun activiteiten hebben.	0,86
VVI03	Autocontrolesystemen in de transformatiesector	Het percentage inrichtingen in de transformatiesector (gebaseerd op de hoofdactiviteit van de geregistreerde inrichtingen) die een gevalideerd ACS voor al hun activiteiten hebben.	1,28
VVI04	Controle van de autocontrole in de toeleveringssector van de PP, de PP en de transformatie sector	Het percentage van gunstige inspecties m.b.t. de autocontrole in de toeleveringssector van de primaire productie (PP), in de PP sector en in de transformatiesector.	1,50
VVI05	Inspecties van infrastructuur, inrichting en hygiëne in de B2C sector	Het percentage van gunstige inspecties m.b.t. infrastructuur, inrichting en hygiëne in de horecasector, in grootkeukens en in groot- en kleinhandel (d.w.z. business-to-consumer of B2C).	1,94
VVI06	Inspecties m.b.t. traceerbaarheid in de voedselketen	Het percentage van gunstige inspecties m.b.t. traceerbaarheid uitgevoerd in alle sectoren van de voedselketen.	1,59
Controle van producten			
VVI07	Pesticiden in groenten en fruit van Belgische oorsprong	Het percentage monsters van groenten en fruit van Belgische oorsprong dat conform is voor pesticideresiduen.	0,86
VVI08	Pesticiden in ingevoerde groenten en fruit	Het percentage monsters van ingevoerde groenten en fruit dat conform is voor pesticideresiduen.	0,99
VVI09	Acrylamide	Het percentage monsters van levensmiddelen met een acrylamidegehalte lager dan de actielimiet.	0,57
VVI10	Zware metalen in levensmiddelen	Het percentage van conforme analyses op zware metalen in levensmiddelen.	0,80
VVI11	Mycotoxines in levensmiddelen	Het percentage van conforme analyses op mycotoxines in levensmiddelen.	0,99

VVI12	Chemische en biologische gevaren in ingevoerde dierlijke producten bestemd voor menselijke consumptie	Het percentage van conforme monsters van dierlijke producten bestemd voor menselijke consumptie genomen bij de grensinspectieposten in het kader van het controleplan.	1,02
VVI13	Contactmaterialen	Het percentage van conforme analyses op stoffen die migreren uit voedselcontactmaterialen (FCM, d.w.z. alle materialen en artikelen die bestemd zijn om met levensmiddelen in contact te komen).	0,77
VVI14	<i>E. coli</i> in karkassen en versneden vlees	Het percentage van monsters die genomen werden in slachthuizen en uitsnijderijen die conform zijn m.b.t. <i>E. coli</i> .	0,86
VVI15	<i>Campylobacter</i> in karkassen en versneden vlees	Het percentage van monsters die genomen werden in slachthuizen en uitsnijderijen die conform zijn m.b.t. <i>Campylobacter</i> .	0,77
VVI16	<i>Salmonella</i> in levensmiddelen	Het percentage van monsters van levensmiddelen die conform zijn voor <i>Salmonella</i> .	1,15
VVI17	STEC in levensmiddelen	Het percentage van monsters van levensmiddelen die conform zijn voor shiga-toxine producerende <i>E. coli</i> (STEC).	0,89
VVI18	<i>Listeria monocytogenes</i> in levensmiddelen	Het percentage van monsters van levensmiddelen die conform zijn voor <i>Listeria monocytogenes</i> .	1,08
Voedselinfecties			
VVI19	Voedseltoxi-infecties	Het aantal gemelde personen die per jaar en per 100.000 inwoners getroffen zijn door een collectieve voedseltoxi-infectie (CVTI).	1,21
VVI20	Salmonellose bij de mens	Het aantal gerapporteerde gevallen van salmonellose bij de mens per jaar en per 100.000 inwoners.	0,64
VVI21	Listeriose bij de mens	Het aantal gerapporteerde gevallen van listeriose bij de mens per jaar en per 100.000 inwoners.	0,64
VVI22	Campylobacteriose bij de mens	Het aantal gerapporteerde gevallen van campylobacteriose bij de mens per jaar en per 100.000 inwoners.	0,61

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de voedselveiligheidsindicatoren die te maken hebben met de preventieve benadering hoge wegingsfactoren hebben gekregen. Zo worden wegingsfactoren van 1,94; 1,59 en 1,50 toegekend aan de indicatoren met betrekking tot inspecties respectievelijk van infrastructuur, inrichting en hygiëne (VVI05), van traceerbaarheid (VVI06) en van autocontrole (VVI04). Ook de voedselveiligheidsindicator die te maken heeft met de validatie van het autocontrolesysteem in de transformatiesector (VVI03) scoort hoog (1,28).

De indicator die het aantal personen betrokken bij een collectieve voedseltoxi-infectie weergeeft (VVI19) wordt eveneens hoog gewaardeerd (1,21), terwijl de overige indicatoren die te maken hebben met de gevolgen van blootstelling van de mens aan biologische gevaren (VVI20, VVI21 en VVI22) een relatief lage score toegekend kregen.

De indicatoren die te maken hebben met de controle van biologische en chemische gevaren in producten hebben een gemiddelde score. De laagste score wordt toegekend aan de controle van de procescontaminant acrylamide (VVI09; 0,57).

4.2.2. Wegingsfactoren van de indicatoren van de diergezondheidsbarometer

Tabel 3. Wegingsfactoren (WF) voor de individuele indicatoren van de diergezondheidsbarometer (versie 2)

Diergezondheidsindicator (DGI)		Omschrijving	WF
Preventieve aanpak			
DGI1	Meldingsplicht van aangifteplichtige dierenziekten	Het percentage verschillende gemelde aangifteplichtige dierenziekten in België ten opzichte van het totale aantal aangifteplichtige dierenziekten (momenteel 70). Voor elk jaar wordt geregistreerd of een ziekte al dan niet is gemeld, maar niet het aantal uitbraken van elke ziekte.	1,62
DGI2	Autocontrole primaire dierlijke productie	Het percentage bedrijven in de primaire dierlijke productie met een gevalideerd/gecertificeerd autocontrolesysteem (ACS) dat al hun activiteiten dekt.	0,81
DGI3	Inspecties infrastructuur, inrichting en hygiëne	Het percentage jaarlijkse inspecties met betrekking tot infrastructuur, inrichting en hygiëne die als gunstig of gunstig met opmerking werden beoordeeld.	1,02
DGI4	Inspecties traceerbaarheid	Het percentage jaarlijkse inspecties met betrekking tot traceerbaarheid in de dierlijke productie die als gunstig of gunstig met opmerking werden beoordeeld.	1,02
DGI5	Inspecties dierenwelzijn	Het percentage jaarlijkse inspecties met betrekking tot dierenwelzijn die als gunstig of gunstig met opmerking werden beoordeeld.	0,87
DGI6	Meldingen van abortus bij herkauwers	Het percentage onderzochte abortussen bij runderen, schapen en geiten per jaar ten opzichte van het totale aantal volwassen vrouwelijke dieren.	1,17
DGI14	Relatief aantal uitbraken van aangifteplichtige dierenziekten	Het aantal uitbraken van aangifteplichtige dierenziekten ten opzichte van het aantal landbouwbedrijven voor elke vatbare soort.	1,47
Controle van dierlijke producten			
DGI7	Celgetal (aantal somatische cellen in de melk)	Het percentage monsters van rundertankmelk waarvan het celgetal kleiner is of gelijk aan 400.000 ml-1 per jaar.	0,51
DGI8	Afgekeurde varkensarkassen	Het jaarlijkse percentage varkensarkassen dat bij het slachten wordt afgekeurd.	0,63
DGI9	Antimicrobiële resistentie bij <i>E. coli</i> -indicatorkiemen	Het jaarlijkse percentage <i>E. coli</i> -isolaten van levende dieren dat het FAVV verzamelt in het kader van de monitoring van indicatorkiemen en dat gevoelig is voor alle geteste antibiotica.	0,90
DGI12	Afgekeurde pluimveekarkassen	Het jaarlijkse percentage pluimveekarkassen dat bij het slachten wordt afgekeurd.	0,75
Diergezondheid			
DGI10	Sterfte bij vleesvarkens	Het jaarlijkse percentage gestorven mestvarkens t.o.v. het aantal geslachte varkens.	1,02
DGI11	Sterfte bij kleine herkauwers	Het jaarlijkse percentage gestorven kleine herkauwers (schapen en geiten) t.o.v. het totale aantal kleine herkauwers.	0,75
DGI13	Sterfte bij vleeskalveren	Het jaarlijkse percentage gestorven vleeskalveren t.o.v. het aantal opgezette kalveren op vleeskalverbedrijven.	0,96

DGI15	Consumptie van antimicrobiële stoffen in dierlijke productie	De jaarlijkse consumptie van antimicrobiële stoffen (in kg werkzaam bestanddeel) t.o.v. de totale biomassa van nutsdieren in België.	1,50
-------	--	--	------

Uit bovenstaande resultaten blijkt dat van de indicatoren die te maken hebben met de preventieve aanpak vooral de indicatoren in verband met aangifteplichtige dierenziekten (DGI1 en DGI14) een hoge wegingsfactor krijgen toebedeeld (1,62 en 1,47 respectievelijk). Ook de indicator in verband met abortussen bij herkauwers werd als relatief belangrijk gepercipieerd in het kader van de dierengezondheid (wegingsfactor 1,17). Terwijl de andere indicatoren van deze categorie eerder een gemiddelde score kregen toebedeeld, kregen DGI2 (Autocontrole primaire dierlijke productie) en DGI5 (inspecties dierenwelzijn) een relatief lage wegingsfactor van respectievelijk 0,81 en 0,87.

De indicatoren die te maken hebben met controle van dierlijke producten (DGI7, DGI8, DGI9 en DGI12) krijgen in het algemeen de laagste wegingsfactoren toebedeeld.

Binnen de categorie van indicatoren die te maken hebben met dierengezondheid kreeg vooral de indicator in verband met de consumptie van antimicrobiële stoffen (DGI15) een hoge wegingsfactor van 1,5. De gerelateerde indicator in verband met antimicrobiële resistentie bij *E. coli*-indicatorkiemen (DGI9) kreeg daarentegen maar een wegingsfactor van 0,9. Tot slot kreeg DGI11 (Sterfte bij kleine herkauwers) een relatief lage wegingsfactor van 0,75 toebedeeld binnen deze categorie.

4.2.3. Wegingsfactoren van de indicatoren van de plantengezondheidsbarometer

Tabel 4. Wegingsfactoren (WF) voor de individuele indicatoren van de plantengezondheidsbarometer (versie 2)

Plantengezondheidsindicator (PGI)	Beschrijving	WF	
Preventieve benadering			
PGI01	Meldingsplicht plantenziekten en schadelijke organismen	Het aantal meldingen dat het FAVV jaarlijks ontvangt m.b.t. de opsporing van plantenziekten en voor planten schadelijke organismen (buiten officieel controleplan).	1,38
PGI02	Autocontrole plantaardige productie	Het percentage activiteiten uitgeoefend met een gevalideerd/gecertificeerd autocontrolesysteem (ACS) in de sector van de plantaardige productie.	1,00
PGI03	Jaarlijks aantal 'eerste meldingen/eerste opsporingen' van voor planten schadelijke organismen in België	Het jaarlijkse aantal 'eerste meldingen/eerste opsporingen' van voor planten schadelijke organismen in België volgens de artikelen van de EPPO Reporting Service (https://gd.eppo.int/country/BE/reporting), in <i>Plant Disease</i> en in het <i>European Journal of Plant Pathology</i> .	0,84
PGI04	Fytsanitaire inspecties (traceerbaarheid)	Het percentage jaarlijkse fytsanitaire inspecties met betrekking tot traceerbaarheid in de plantaardige productiesector die als 'gunstig' of 'gunstig met opmerkingen' werden beoordeeld.	1,07
Controle van planten/plantaardige producten			
PGI05	Gereguleerde voor planten schadelijke organismen die in België worden aangetroffen	Het percentage gereguleerde voor planten schadelijke organismen waarvoor ten minste één positief monster per jaar in België wordt aangetroffen ten opzichte van het totale aantal gereguleerde voor planten schadelijke organismen.	1,07

PGI06	Fytosanitaire controles bij de invoer	Het percentage monsters van zendingen van planten of plantaardige producten in de EU ingevoerd, via de Belgische Grensinspectieposten (GIP), die op fytosanitair vlak conform zijn.	1,34
PGI07	Controle van gereglementeerde fytopathogene virussen en viroïden	Het jaarlijkse percentage conforme monsters getest op gereglementeerde fytopathogene virussen en viroïden in het kader van het FAVV controleplan.	0,84
PGI08	Controle van gereglementeerde fytopathogene bacteriën	Het jaarlijkse percentage conforme monsters getest op gereglementeerde fytopathogene bacteriën in het kader van het FAVV controleplan.	1,07
PGI09	Controle van gereglementeerde fytopathogene schimmels	Het jaarlijkse percentage conforme monsters getest op gereglementeerde fytopathogene schimmels in het kader van het FAVV controleplan.	0,84
PGI10	Controle van gereglementeerde plantenetende of houtetende insecten	Het jaarlijkse percentage conforme monsters getest op gereglementeerde plantenetende of houtetende insecten in het kader van het FAVV controleplan.	0,84
PGI11	Controle van gereglementeerde plantenetende of houtetende nematoden	Het jaarlijkse percentage conforme monsters getest op gereglementeerde plantenetende of houtetende nematoden in het kader van het FAVV controleplan.	0,69

Uit Tabel 4 blijkt dat de plantengezondheidsindicatoren met betrekking tot de meldingsplicht voor plantenziekten en schadelijke organismen (PGI01) en met betrekking tot fytosanitaire controles bij de invoer (PGI06) de hoogste wegingsfactoren toegekend krijgen; respectievelijk 1,38 en 1,34.

Aan de plantengezondheidsindicator voor de controle van gereglementeerde plantenetende of houtetende nematoden (PGI11) wordt daarentegen de laagste wegingsfactor (0,69) toegekend.

5. Conclusie

Het Wetenschappelijk Comité stelt voor om, bij de uiteindelijke berekening van de versie 2 van de barometers van de voedselveiligheid, van de diergezondheid en van de plantengezondheid, wegingsfactoren van de indicatoren toe te passen teneinde een beter evenwicht te bekomen tussen het belang van iedere indicator bij de berekening van de respectievelijke barometers. Deze wegingsfactoren zijn weergegeven in het advies en zijn berekend op basis van een uitgebreide consultatie van stakeholders, experts en beleidsverantwoordelijken in de voedselketen.

Voor het Wetenschappelijk Comité,
De Voorzitter,

Prof. Dr. E. Thiry (Get.)
Brussel, 01/10/2019

Referenties

SciCom (2018a). Advies 06-2018: Herziening van de voedselveiligheidsbarometer. <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

SciCom (2018b). Advies 07-2018: Herziening van de diergezondheidsbarometer. <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

SciCom (2018c). Advies 08-2018: Herziening van de plantengezondheidsbarometer. <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

SciCom (2012). Advies 11-2012: Wegingsfactoren voor de indicatoren van de barometers van de voedselveiligheid, van de diergezondheid en van de plantengezondheid (fytosanitaire situatie). <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

SciCom (2011a). Advies 09-2011: Ontwikkeling van een barometer van de diergezondheid. <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

SciCom (2011b). Advies 10-2011: Ontwikkeling van een barometer van de plantengezondheid (fytosanitaire situatie). <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

SciCom (2010). Advies 28-2010: Ontwikkeling van een barometer van de veiligheid van de voedselketen: methodologie en gevalstudie 'barometer van de voedselveiligheid'. <http://www.favv-afsca.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/>

Voorstelling van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het FAVV

Het Wetenschappelijk Comité (SciCom) is een adviesorgaan ingesteld bij het Belgisch Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) dat **onafhankelijk wetenschappelijk advies** verschaft met betrekking tot risicobeoordeling en risicobeheer in de voedselketen en dit op vraag van de gedelegeerd bestuurder van het FAVV, de Minister die bevoegd is voor de voedselveiligheid of op eigen initiatief. Het Wetenschappelijk Comité wordt administratief en wetenschappelijk ondersteund door de Stafdirectie voor Risicobeoordeling van het Agentschap.

Het Wetenschappelijk Comité bestaat uit 22 leden die benoemd zijn bij koninklijk besluit op basis van hun wetenschappelijke expertise in domeinen die te maken hebben met de veiligheid van de voedselketen. Het Wetenschappelijk Comité kan bij de voorbereiding van een advies beroep doen op externe deskundigen die geen lid zijn van het Wetenschappelijk Comité. Net als de leden van het Wetenschappelijk Comité dienen zij in staat te zijn om onafhankelijk en onpartijdig te kunnen werken. Om de onafhankelijkheid van de adviezen te waarborgen worden potentiële belangenconflicten transparant beheerd.

De adviezen zijn gebaseerd op een wetenschappelijke beoordeling van de vraagstelling. Zij vertolken het standpunt van het Wetenschappelijk Comité dat in consensus is genomen op basis van risicobeoordeling en de bestaande kennis over het onderwerp.

De adviezen van het Wetenschappelijk Comité kunnen **aanbevelingen** bevatten voor het controlebeleid van de voedselketen of voor de belanghebbende partijen. De opvolging van de aanbevelingen voor het beleid behoort tot de verantwoordelijkheid van de risicomangers.

Vragen over een advies kunnen gericht worden aan het secretariaat van het Wetenschappelijk Comité: Secretariaat.SciCom@favv.be.

Leden van het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden:

S. Bertrand*, M. Buntinx, A. Clinquart, P. Delahaut, B. De Meulenaer, N. De Regge, S. De Saeger, J. Dewulf, L. De Zutter, M. Eeckhout, A. Geeraerd, L. Herman, P. Hoet, J. Mahillon, C. Saegerman, M.-L. Scippo, P. Spanoghe, N. Speybroeck, E. Thiry, T. van den Berg, F. Verheggen, P. Wattiau**

* lid tot maart 2018

** lid tot juni 2018

Belangenconflict

Er werden geen belangenconflicten gemeld.

Dankbetuiging

Het Wetenschappelijk Comité dankt de Stafdirectie voor Risicobeoordeling en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerpadvies evenals alle geconsulteerde experten die het enquêteformulier hebben ingevuld.

Samenstelling van de werkgroep

De werkgroep was samengesteld uit:

Leden van het Wetenschappelijk Comité: N. Speybroeck (verslaggever)
Dossierbeheerders: O. Wilmart, P. Depoorter, W. Claeys

Wettelijk kader

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 8 juni 2017.

Disclaimer

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.